

La intensitat exportadora de Catalunya i els mercats potencials de futur

Febrer 2018

Resum executiu

ACCIÓ

**Generalitat
de Catalunya**

Estratègia i Intel·ligència Competitiva

Febrer 2018

© ACCIÓ, Estratègia i Intel·ligència Competitiva

Catalunya és una economia oberta al món, tal com ho mostra el fet que el grau d'obertura és superior al de la mitjana de la Unió Europea i de països de dimensió similar a Catalunya, com Finlàndia o Dinamarca.

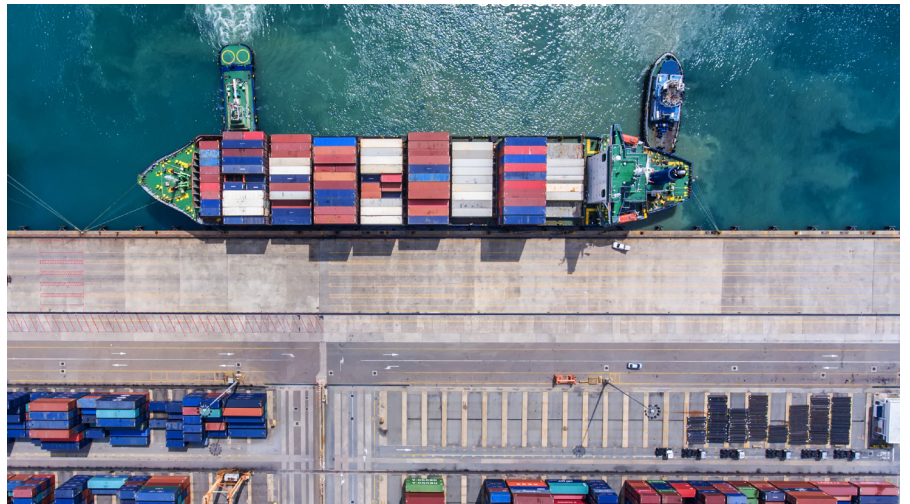
La crisi econòmica, que abastà el període 2008-2013, va incentivar que un major nombre d'empreses catalanes s'obriessin als mercats exteriors com a conseqüència de la caiguda de la demanda interna. Però el fet més destacable ha estat el canvi d'actitud i de mentalitat de les empreses catalanes, que han passat a veure l'activitat internacional com una activitat regular i no com una activitat substitutiva d'una caiguda del mercat intern.

Com a resultat d'aquest impuls d'internacionalització de l'economia catalana, tant les exportacions com el nombre d'empreses exportadores regulars catalanes (aquelles empreses que han exportat de manera consecutiva els últims quatre anys) han assolit xifres de rècord històric en els últims anys. Les exportacions catalanes han crescut de forma continuada i pronunciada des de 2010 fins a assolir 70.828,7 milions d'euros el 2017 (dades provisionals), cosa que suposa un nou rècord històric per setè any consecutiu. Per la seva banda, més de 3.000 empreses han esdevingut empreses exportadores regulars durant els darrers quatre anys a Catalunya i ja superen les 17.000 empreses el 2017. Això fa que s'hagi batut, un nou rècord històric per cinquè any consecutiu. Aquesta expansió internacional ha reforçat el lideratge de Catalunya dins del conjunt de l'Estat espanyol, que representa una quarta part de les exportacions totals, un terç de les empreses exportadores regulars, i posa de manifest que Catalunya disposa d'un teixit empresarial competitiu i una economia cada cop més internacionalitzada.

Tanmateix, cal veure si Catalunya, malgrat aquest impuls exportador dels darrers anys, està aprofitant suficientment les noves dinàmiques dels mercats internacionals o si, per contra, ha de millorar la seva posició exportadora en aquelles regions i aquells països que estan impulsant la demanda mundial. Donar resposta a aquesta qüestió és cabdal per tal que el ritme creixent de les exportacions experimentat els darrers anys no es vegi frenat els propers anys i les empreses catalanes continuïn avançant en el seu procés d'expansió internacional.

Adicionalment, l'índex d'intensitat comercial permet contrastar la hipòtesis sobre la rellevància de la llei de gravetat en el comerç internacional, ja que és d'esperar que les relacions comercials siguin més intenses amb aquells mercats més propers geogràficament i culturalment.

El present estudi té per objecte calcular i analitzar l'índex d'intensitat exportadora de Catalunya per tal de determinar el grau d'intensitat de les exportacions de Catalunya a aquelles regions i aquells països de major demanda mundial i

Container ship in import export and business logistic. By crane. Banc d'imatges Thinkstock.

En aquest sentit, un dels indicadors més emprats per avaluar la posició exportadora i la intensitat de les relacions comercials d'un país amb altres mercats és l'índex d'intensitat comercial o exportadora. Aquest índex, definit com la ràtio entre la proporció de les exportacions d'un país cap a una destinació i la proporció de les exportacions mundials en aquella mateixa destinació, permet determinar si un país exporta més o menys a una destinació en comparació amb l'exportació mundial en aquella mateixa destinació. És a dir, indica si les relacions comercials d'un país amb un mercat determinat estan en línia amb la mitjana mundial o bé si són més o menys intenses.

creixement futur. També comprovar si les empreses catalanes estan aprofitant les oportunitats que ofereixen els mercats internacionals o si, per contra, hi ha marge de millora i és necessària una major presència exportadora en determinats països.

L'índex d'intensitat exportadora de Catalunya es calcula per a nou regions mundials: Unió Europea, Rest a d'Europa, Àfrica del Nord, Àfrica Subsahariana, Orient Mitjà, Amèrica Llatina, Amèrica del Nord, Àsia i Oceania; i per a 120 països, seleccionats segons el seu volum d'importació (demanda mundial), utilitzant el criteri de selecció d'aquells que superen els 5.000

milions de dòlars de volum d'importacions i que representen, en conjunt, la pràctica totalitat (96,9%) de les importacions mundials (dades 2016).

L'índex d'intensitat exportadora de Catalunya es compara amb el dels cinc principals països europeus: Alemanya, Regne Unit, França, Itàlia i Espanya; així com amb tres països europeus de dimensió més comparable amb Catalunya com Àustria, Dinamarca i Finlàndia. Per la qual cosa, es calcula l'índex d'intensitat exportadora d'aquests vuit països per als mateixos mercats regionals que Catalunya. El contrast amb els països europeus de referència seleccionats, a banda de tenir estructures econòmiques similars, permet detectar biaixos geogràfics potencials i determinar si les exportacions catalanes cap a una regió o un país són superiors o, per contra, inferiors a la dels països europeus i recomanar mercats amb marge de millora potencial o necessitat de major presència exportadora en l'impuls internacional de Catalunya.

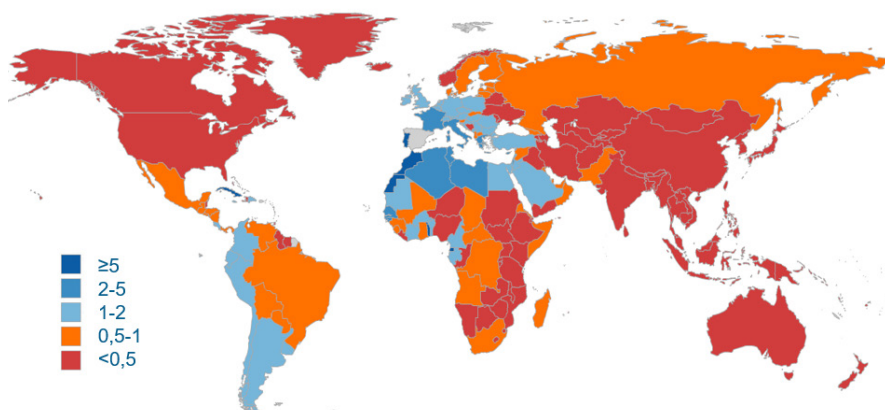
Per determinar aquells mercats on Catalunya té més marge de millora potencial o necessitat de més presència exportadora, s'identifiquen aquells països amb majors perspectives de creixement en els propers 5 anys.

A continuació s'exposen les principals conclusions obtingudes:

En primer lloc, consistent amb la hipòtesis de la literatura econòmica sobre la rellevància de la llei de gravetat en el comerç internacional, el mapa mundial de l'índex d'intensitat exportadora de Catalunya revela que la distància geogràfica i cultural és un factor rellevant en les relacions comercials dels països. Entre els principals països amb els quals Catalunya té més intensitat exportadora, es troben

els de la Unió Europea, la Conca sud del Mediterrani (Nord d'Àfrica, Turquia i part de l'Orient Mitjà) i alguns països d'Amèrica Llatina (on destaquen els països del Pacífic i les illes del Carib). Per contra, entre els principals països amb una intensitat exportadora més baixa, es troben els d'Àfrica subsahariana,

Catalunya necessita intensificar les exportacions a l'Àfrica Subsahariana, especialment a l'Àfrica Oriental, en aquells països amb majors perspectives de creixement com Etiòpia, Kenia, Tanzània i Moçambic; i als principals països importadors de la part occidental, com Nigèria i Ghana.

Mapa index intensitat exportadora per països 2016. Font: EIC (ACCIÓ) a partir de les dades de DataComex i TradeMap

especialment Àfrica Oriental, Amèrica del Nord, Àsia i Oceania.

En segon lloc, el fet de comparar la intensitat exportadora amb la dels principals països europeus i altres països de dimensió similar a Catalunya, ens permet determinar si estem aprofitant suficientment les dinàmiques d'aquelles regions i d'aquells països que impulsen la demanda mundial i, finalment, recomanar mercats amb marge de millora potencial o necessitat de més presència exportadora en l'impuls internacional de Catalunya.

En aquest sentit, tot i l'alta intensitat a Europa, Catalunya té marge de millora als països nòrdics i bàltics, Rússia i països de l'entorn. Així també, tot i que Catalunya és el territori amb una intensitat exportadora més alta a l'Amèrica Llatina, d'entre els països europeus comparats, presenta marge de millora als dos països llatins més grans: Brasil i Mèxic. Respecte a l'Orient Mitjà, té un repte important a l'Iran i als Emirats Àrabs Units.

Per últim, s'evidencia el retard exportador a Amèrica del Nord i Àsia, dues regions que aglutinen gairebé la meitat de la demanda mundial. Com a tal, el principal repte exportador de Catalunya recau en els Estats Units, i el Canadà i la majoria dels països asiàtics, especialment en aquells amb majors perspectives de creixement: l'Índia, la Xina, Corea del Sud, Filipines, Tailàndia, Indonèsia, Vietnam, Malàisia i Bangladesh.

Passeig de Gràcia, 129
08008 Barcelona
93 476 72 06
www.accio.gencat.cat
www.catalonia.com
@accio_cat
@catalonia_ti

Descarrega el paper aquí:

<http://www.accio.gencat.cat/ca/serveis/banc-coneixement/cercador/BancConeixement/intensitat-exportadora-catalunya>

ACCIÓ

**Generalitat
de Catalunya**

Estratègia i Intel·ligència Competitiva